

SAMHÄLLSBYGGNADSPROGRAM 2025

Hela Enköping i utveckling - om vi får bestämma!

**Socialdemokraterna
i Enköping**

HELA ENKÖPING I UTVECKLING – OM VI FÅR BESTÄMMA	3
<i>Vision och mål för Enköping</i>	3
<i>Stadens utveckling</i>	4
<i>Landsbygd och kransorter</i>	5
<i>Bredsand – en pärla vid Mälaren</i>	6
<i>Hållbar samhällsplanering</i>	6
<i>Ekologisk hållbarhet</i>	7
<i>Ekonomisk hållbarhet</i>	8
<i>Näringsliv och arbetsmarknad</i>	9
VI VILL:	10

Hela Enköping i utveckling – om vi får bestämma

Vår kommun, Enköping, har en unik möjlighet att erbjuda det bästa av landsbygdens, småstadens och stadens fördelar. Med sitt strategiska läge kombinerat med en rik historia och närhet till naturen, är Enköping en attraktiv plats att bosätta sig och leva på. Genom att sätta människan först kan vi bygga ett hållbart samhälle där invånarna trivs och känner sig trygga.

För att skapa en sammanhängande kommun behöver Enköping vidareutveckla sin kollektivtrafik och cykelinfrastruktur. Effektiva och hållbara transportalternativ är avgörande för att minska beroendet av bilen och förbättra tillgången till arbete, utbildning och fritidsaktiviteter.

Vi satsar på att knyta samman olika delar av kommunen med kollektivtrafik som ansluter till tåg och regionala busslinjer. Detta gör det lättare för både invånare och besökare att röra sig mellan Enköpings olika stadsdelar, kransorter och byar.

Enköpings framtida utveckling bygger på hållbar tillväxt där människans behov sätts i första rummet. Genom att erbjuda attraktiva bostäder, god infrastruktur och ett starkt näringsliv, skapar vi en kommun där människor vill bo, arbeta och leva. Det är vår ambition att Enköping ska vara en plats för alla livets skeden, där varje invånare känner sig hemma och trygg.

Vision och mål för Enköping

Människan i fokus – I Enköpings kommun sätter vi invånarnas välbefinnande främst genom att bygga trygga, hållbara och inkluderande livsmiljöer.

Hållbar tillväxt – Vi vill bevara landsbygdens fördelar och småstadens charm. Tillväxt ska ske på ett sätt som är långsiktigt hållbart ekonomiskt, socialt och ekologiskt.

Stadens utveckling

Under flertalet år har vi sett att Enköpings centrum minskat i attraktivitet trots att kommunen vuxit och köpkraften blivit större. Oklarheterna kring ståtorten och uppblåsta byggprojekt i torgets närmiljö har grusat många förväntningar och gör centrum alltmer till en utdöende stadskärna. Detta kan kommunen vända genom att aktivt agera i centrummiljön.

Centrum har potential då både gator och torg ägs av kommunen. Att agera för att göra gatamiljön till en del av ”Parkstaden Enköping” är en given framgång. Bredare gångvägar som ger plats för generösa uteserveringar, offentlig konst och parkinslag är något som skulle förbättra upplevelsen. Vackra miljöer kommer att göra centrum till en plats där gemenskap och stolthet frodas.

För att bevara småstadskaraktären ska förtätning inom staden ske utanför rutnätstaden. Parkeringsnoder placeras även de i anslutning

till rutnätstaden gärna med närhet till kollektivtrafik och på sikt ser vi ett bilfritt centrum som en möjlighet.

Möjligheterna att färdas med cykel till, från och i rutnätstaden behöver förbättras. Enkelriktade gator måste tillåta cyklister att färdas säkert i båda riktningarna.

Kulturskolan, gamla gymnastikhuset, Tingshuset och Rådhuset ska även fortsättningsvis vara i kommunal ägo och fyllas med verksamhet som är tillgänglig för alla som besöker och bor i vår kommun.

Den äldre bebyggelsen i vår kommun är en berättelse om vår gemensamma historia. Vi behöver skydda vårt kulturarv för att kunna föra vår stolta historia vidare till kommande generationer.

En inventering av nuvarande status i de byggnader som har högt bevarandevärde skulle ge oss möjlighet att agera i tid och förebygga förfall.

Genom att erbjuda kommunens invånare upplevelser i centrum ska fler lockas till stadens centrala delar. Exempelvis kan en centralt belägen lekpark skapa förutsättningar för barnfamiljer att kombinera inköp med lek för barnen och därmed bidra till ett mer levande centrum.

På ståtorten vill vi se en betydligt lägre byggnation än det föreslagna åttavåningar höga hotellet. Det long-stay-hotell som presenterats med träfasad skulle harmonisera bättre med kringliggande fastigheter och framför allt med Westerlundsgården.

Ett större hotell skulle med fördel kunna placeras utanför stadskärnan närmare motorvägen i Myranområdet, exempelvis där det nu finns planer på att bygga Stationsstaden. Här finns också närheten till järnvägen samt bussförbindelser till och från centrum och på sikt skulle anropsstyrd buss- trafik kunna införas.

Aros-länken, tågförbindelse mellan Enköping och Uppsala, måste snabbas på och skapa bättre förutsättningar för arbetspendling till och från kommunen.

Landsbygd och kransorter

Enköpings stora, varierade landsbygd är fortsatt en attraktiv plats för boende, liv och företagande. En levande landsbygd är en viktig hörnsten för en hållbar utveckling i hela kommunen och potentialen upplevs som kraftigt underutnyttjad. Landsbygd som utvecklas kommer gynna kransorter såväl som stadskärnan och tvärtom.

Det är viktigt för landsbygdens invånare att få sin vardag att fungera och att de ges möjlighet till gröna val. Därför prioriterar vi cykelvägen mellan Örsundsbro och Alstabadet. Vi vill arbeta hårdare för ett tågstopp i Grillby. I väntan på att det genomförs kan direktbuss till Bålsta vara en temporär lösning.

I Grillby vill vi även se över möjligheten att kommunen förvärvar fastigheter kring torget och på det viset bidra till utvecklad service i en expansiv kransort.

En översyn av kollektivtrafiken ska leda till tätare turer från och till samtliga kransorter. I anslutning till hållplatser i kransorterna ska det möjliggöras för att kunna lämna bil, mopedbil/EPA-traktor och cykel ”hemma”.

Vi vill också se över möjligheterna att subventionera resor i kollektivtrafiken för kommuninvånare som fyllt 70 år och parallellt med det även underlätta för ungdomar att välja bussen.

För att skapa naturliga flyttkedjor i och kring kransorterna ska vi erbjuda blandade boende- och upplåtelseformer. EHB ska fortsätta att bygga hyresrätter i kransorterna och även mindre ungdomsbostäder. Vi vill också se att äldre- och trygghetsboende i orterna blir självklara val för att möjliggöra att bo kvar i sin hemmiljö.

Barn och ungdomar ska känna framtidstro oavsett var i kommunen man bor och växer upp. Vi vill se öppna förskolor och fritidsgårdar i kransorterna, gärna i samarbete med föreningslivet.

Den kommunala servicen ska samordnas så att personlig kontakt och kontinuitet förstärks ute i kransorterna genom det vi kallar ”kommunala kyrkvaktmästare”. Det kan röra sig om medborgarkontor som bemannas med exempelvis driftspersonal och administrativa funktioner minst en dag i veckan. Det i sig skulle leda till en mer effektiv förvaltning med bättre och snabbare service. Sådana medborgarkontor skulle kunna fungera som naturliga träffpunkter för boende i och kring kransorterna.

I all översiktsplanering ska verksamhetsområden utpekade för att möjliggöra och skapa förutsättningar för näringslivets företagsetableringar och därmed ge fler chansen att jobba närmare hemmet. Det skulle i sin tur också öka förutsättningarna att kunna rekrytera deltidspersonal till räddningstjänst i beredskap.

Vi delar synpunkterna i **Översiktsplan 2040** att det ”genom tydlighet kring var ny bebyggelse är lämplig på landsbygden, skapar vi en trygghet för de som redan bor där vad de kan förvänta sig och för de som önskar bygga nytt eller utveckla sin verksamhet. Där samhällsviktigt intresse inte kan motiveras ska jordbruksmarken fortsatt värnas för livsmedelsproduktionen och för kulturlandskapets värden”.

Bredsand – en pärla vid Mälaren

I Enköpings kommun sträcker sig Mälarens strandlinjen över flera mil, med olika promenadstråk, badplatser och naturområden. Vi vill fortsätta utveckla rekreationsområden vid stränderna och därmed göra Mälaren än mer tillgänglig.

Bredsands bad och camping bedrivs idag i kommunal regi och har fått det lyft många enköpingsbor länge efterfrågat. Här vill vi se en fortsatt utveckling av friluftsområdet och på sikt förvärva Lundiska fastigheten för att knyta ihop campingen och badet med Sommarro. Här skulle möjligheten till en gästhamn ges utrymme och gynna turistnäringen ytterligare.

Även övriga badplatser i kommunen behöver utvecklas för att tillgängliggöras ytterligare ur ett allmännyttigt perspektiv.

Kolarvik och Sjöängarna utvecklas allt mer från ett fritidshusområde till mer permanent boende. Vi vill ge de boende möjlighet att använda kollektivtrafiken i större utsträckning, därför ska mark för parkering frigöras vid Fagerudds busshållplats.

Hållbar samhällsplanering

Samhällsplaneringen i Enköping ska ta ansvar för framtida generationer. Planeringen ska även anpassas för att hantera klimatförändringarnas effekter, såsom ökad nederbörd, extremväder och stigande vattendrag.

Byggnationer ska följa principerna för hållbart byggande, med fokus på energieffektivitet och förnybara energikällor.

Social hållbarhet

På mötesplatser, från öppna förskolan, fritidsgården, föreningslokalen och hela vägen till träffpunkten, knyts band mellan Enköpingsbor. Att satsa på det förebyggande arbetet, ge ungdomar framtidstro och bryta ensamheten bland äldre är viktiga delar av den sociala hållbarheten, vilket på sikt bygger en starkare och mer tillgänglig kommun. Tillgängligheten innefattar självfallet också att ge personer med funktionsvariationer förutsättningar att leva och röra sig obehindrat i samhället.

Kultur, fritid och rekreation spelar en viktig roll i Enköpings samhällsbyggnad. Genom att utveckla fritidsområden, parker och rekreativsmöjligheter som stärker den sociala sammanhållningen, skapar vi förutsättningar för ett aktivt och meningsfullt liv för invånare i alla åldrar.

Enköping ska också vara en kommun där invånarna kan vara stolta över sin historia och sin kultur. Genom att bevara och framhäva den lokala kulturhistorien i samhällsplaneringen, samtidigt som vi uppmuntrar modern kultur och innovation, skapar vi en dynamisk och levande stadsmiljö och landsbygd.

En grundförutsättning för god social hållbarhet är att kommunen samarbetar med föreningslivet. Här finns potential att med rätt stöd och förhållandevis små medel bidra till att skapa en meningsfull fritid framför allt för våra barn och unga. Det är avgörande att det finns ett blandat utbud av aktiviteter – både kulturella och idrottsliga.

Det är med förebyggande insatser kommunen kan bidra till att bromsa den negativa utveckling vi sett i samhället de senaste åren. Insatser som får barn och ungdomar att välja sammanhang med prosocial anknytning.

Naturliga mötesplatser och träffpunkter för våra äldre ska vara en självklarhet i vår kommun. Pensionärsorganisationerna växer sig allt större och även här behöver vi som kommun ge rätt förutsättningar för dessa organisationer att bedriva hälsofrämjande verksamheter och tillskapa sociala sammanhang.

Ekologisk hållbarhet

All planering och utveckling ska utgå från på att minimera klimatpåverkan och bygga mot ett koldioxidneutralt samhälle. Byggplaner ska ta hänsyn till klimatanpassning som hanterar effekterna av stigande havsnivåer, torka och extremväder.

Vid nybyggnation i stadsmiljö ska gröna och trygga boendemiljöer prioriteras före höga exploateringsgrader. De boendes intressen och behov ska väga tyngre än exploatörers vinstmaximering.

För att utveckla och bibehålla epitetet Parkstaden vill vi binda samman stadens grönytor med varandra och med det omgivande landskapets gröna natur- och kulturmiljöer, och som därigenom fungerar som viktiga förbindelser mellan stad och landsbygd.

”Gröna stråk är en längre zon av grönska som bildar en sammanhängande grönstruktur och binder samman olika typer av grönska. Dessa stråk är viktiga för ekosystemtjänster men även för rekreation och friluftsliv. Gröna stråk kan också inkludera vatten om stråket sträcker sig längs med ett vattendrag eller strand. Synonymer för begreppet är grön korridor och grön koppling. Genom att integrera gröna element med en stadsgatustruktur gynnas både tillgänglighet och attraktivitet för att röra sig med både gång och cykel. Det resulterar i en upplevelserik transportsträcka som främjar flödet av människor. Exempel på grönska är träd och planteringarna längs med en gång- och cykelväg.” (Boverket)

De gröna stråken gynnar också miljön genom att dagvattenmängden minskar vilket reducerar avloppsvattnets bräddning och minskar negativ påverkan på vattendrag. Forskning visar också på att de gröna stråken har positiva effekter på den biologiska mångfalden.

När elen produceras lokalt ökar medvetenheten kring energi, vilket förhoppningsvis leder till att den används mer effektivt. Därför vill vi se en utveckling av energiparker för lokal elproduktion.

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomi är ett verktyg för att uppnå social och ekologisk hållbarhet. Ett starkt näringsliv och hög grad av sysselsättning skapar förutsättningar för tillväxt och ekonomisk hållbarhet. En långsiktig hållbar ekonomi är grunden för att säkra framtidens välfärd. För att bygga vår gemensamma framtid är det viktigt att arbeta med långsiktig kompetensförsörjning och ansvarsfull resursanvändning. De tjänster som kommunen ska tillhandahålla och de satsningar som görs ska hålla under överskådlig tid.

Kommunen ska i alla lägen sträva mot en effektiv ekonomisk förvaltning. De fastigheter där kommunen har egna verksamheter ska i så stor utsträckning som möjligt ägas och förvaltas i egen regi.

Näringsliv och arbetsmarknad

För att trygga Enköpings fortsatta tillväxt måste vi skapa goda förutsättningar för näringslivet. Det innebär att utveckla verksamhetsmark i strategiska lägen nära infrastruktur som järnväg och motorväg, så att företag kan etablera sig och växa. Vi vill också främja samarbete med det lokala näringslivet och skapa möjligheter för innovation och hållbar tillväxt.

Enköping behöver också säkerställa att kommunen har tillgång till arbetsplatser inom olika sektorer. Genom att erbjuda mark för verksamhetsområden, såväl i stadens absoluta närhet som i kransorterna, kan vi locka till oss nya företag och skapa fler arbetstillfällen för invånarna, samtidigt som vi stöder befintliga företag i deras expansion.

Ett nära samarbete med näringslivet och fastighetsägare är avgörande för att vår kommun ska utvecklas. Därför är det viktigt att det förs en kontinuerlig dialog med dessa aktörer för att tillsammans sätta en gemensam vision för kommunens utveckling.

Vi bygger samhälle – inte bara hus!

VI VILL:

- att förtätning inom staden sker utanför rutnätstaden
- att parkeringsnoder placeras i anslutning till rutnätstaden
- att Kulturskolan, gamla gymnastikhuset, Tingshuset och Rådhuset ska vara i kommunal ägo
- att en inventering av kommunens bevarandevärda byggnader genomförs
- att en centralt belägen lekpark skapas
- att ett större hotell placeras utanför stadskärnan närmare motorvägen
- att Arosälänken prioriteras
- att cykelvägen mellan Örsundsbro och Alstabadet byggs
- ha tågstopp i Grillby
- ha tätare kollektivtrafikturer från och till samtliga kransorter
- att EHB fortsätter att bygga hyresrätter i kransorterna
- subventionera bussbiljetter för personer som är över 70 år
- se öppna förskolor och fritidsgårdar i alla kransorter
- att det skapas förutsättningar för företagsetableringar på landsbygden/kransorterna
- se en fortsatt utveckling av friluftsområdet kring Bredsand
- förvärva Lundiska fastigheten
- att mark för parkering frigörs vid Fagerudds busshållplats
- att all nybyggnation följer principerna för hållbart byggande
- öka samarbetet med civilsamhället i stort, men framför allt med föreningslivet
- att det tillskapas fler gröna stråk
- se en utveckling av energiparker för lokal elproduktion
- att de fastigheter där kommunen har egna verksamheter ska ägas och förvaltas i egen regi